

מקבל זיין די תורה, און די גאנצע תכלית פון גלות מצרים איז געוען
בדוי די אידן זאלן מקבל זיין די הייליגע תורה אווי ווי עס שטיט
שםות ג' יב) וזה לך האות כי אָנֹכִי שְׁלַחֲתִיךְ בְּהֹצְאָתֶךָ אֶת-יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם
תעבדון אֶת-הָאֱלֹקִים עַל הַהְרָן הַזֶּה: דאס מײינט אָז דער אויבערשטער
ההאט געשיקט משה אויסליין די אידן פרון צייט כד זיין זאלן
באקומווען די תורה אויף יענע בארג. מיליא איז הפלא ברוך הפקום,
וואס ער האט אונז אויסגענווען פון מצרים, און ברוך
שנטן תורה לעמו ישראל, ואס צוליב דעת האט ער אונז אויסגענווען
פְּרָאָרְן צִיּוֹן, דְּרָעִיבָּר בָּרוּךְ הוּא. (קרן לדוד הרה'צ ר' אליעזר דוד גראינוואלד
מסאטמאר)

ברוך הַמָּקוֹם, בָּרוּךְ הוּא. בָּרוּךְ שָׁנָתֶן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, בָּרוּךְ הוּא.
שְׁתִיְתִּים אֶזְרָחָה מְאֻלָּה בָּרוּךְ אֵין כְּנֶגֶד דֵּי אֲרַבָּה בְּנֵים. דָּרְבִּיבָּר שְׁתִיְתִּים
גָּלְלִיךְ נְאַכְּדָעָם דֵּי אֲרַבָּה בְּנֵים.

פָּרֹזְוָאָמָּשׁ שְׂתִּיעַת נִישְׁתָּוּ וַיַּרְעֵוּ לְגֻנוֹן

יריעו אתנו המצרים – כמה שנאמר: הכה נתחכמה לו בון ירבה: פרעוג דוד ערד הגדה גבולות בנימין (הగאון ר' בנימין בהר"ד חיים ואפפורט תקמ"ט) או עס וזאלט געדארפט שטיין וירעו "לנו" המצרים, ערד האט אונז לעיפוי ניגט, נישט אתנו, מיט אונז? אויך אי שוער פארוואס ברעננט מען דזוקא דעת פסוק פון הבה נתחכמה לו, וואס דא שטיטט אויך די מצרים האבן נאר געטראקט צו טאן שלעכט פאר די אידן, און מען האט נישט געברעננט גענויג פסוקים פון די תורה וואס שטיטט קלאר אויך די מצרים האבן געפיניגט די אידן? נאר דער לשון פון וירעו אייז טייטש פון ריעות, פרײינדשאף, [אהבה ואחווה שלום וריעות] דאס אויך זענען פרײינדלאך צו די אידן, דאס מײינט אתנו, זיין למײינט אויך די מצרים האבן געוואוסט אויך מען וועט גלייך גיין שטראנג מיט די אידן וועלן זיין זיך נישט לאזן, דעריבער האבן די מצרים געמאקט אויך זיין זענען פרײינדלאך צו די אידן, דאס מײינט אתנו, זיין האבן געזאגט מיר זענען גוטע פרײינד, אבער בשעת מעשה האבן זיין געטראקט עצות ווי צו פיניינגן די אידן, און איזו זיין ארײיניכאפן אין די>Showערע ארבעת, און דאס אייז טאקע די ראי' פון פסוק הבה נתחכמה לון, וואס די מצרים האבן שווין געטראקט עצות. (תיקון משה- הגאון ר' ממשה סג"ל פאללאק אב"ד בנחארט תרכ"ט)

לְלִיל פֶּסַח קָעֵן יוֹן אֲשֶׁר מִירָה אָוִיף אֲגָאנֵץ יָאָר
לְלִיל שְׁמָרִים הָוָא לְהָה: אַלְעַ וּוֹיִיסַן אָז דִּי נָאכַט פָּזָן פֶּסַח אִיז אַשְׁמִירָה,
אַלְעַ אַנְצַן הַיְּלִיגַן סְפָר בָּאוּר מִים חִימַם שְׂטִיטַת אָז אִין דֻּעַם נָאכַט וּוּעָרָן בְּטַל
אַלְעַ דִּינְיַן אָוָן גְּבוּרוֹת, מְמִילָא אִיז פָּאַרְשְׁטָעַנְדָּלָךְ וּוּאָס עַס שְׂטִיטַת
אַנְצַן סְפָרִים אָז מַעַן קָעֵן פּוּיעַלְן יְשֻׁוּבָה אִין דִּי נָאכַט פָּזָן פֶּסַח, כִּידּוּעַ דִּי
וּוּאָרָט פָּזָן הַיְּלִיגַן תְּפָאָרָת שְׁלָמָה: וּכְאָן הַבָּן שָׁוָאָל, דָא קָעֵן מַעַן בְּעַטְנַן
פְּאָרְקִינְדָּעָר, אָוָן אִין סְפָר בֵּית אַהֲרֹן אַקָּרְלִין שְׂטִיטַת: "הַבָּן" מִינִינַט אָז
יַּכְלֵל יִשְׂרָאֵל" בְּכָל קָעַנְעָן בְּעַטְנַן אָרְן וּוּעַלְן גַּעֲנַטְפָּעָרָט וּוּעָרָן, עַכְ' פָּ
דִּי נָאכַט פָּזָן פֶּסַח אִיז גָּאָרָס אָוָן דַּעֲרִיבָעָר פָּאַדְעָרָט זִיךְ אַגְּרִיסְעָ
הַכְּנָהָה. זָאָגָט דַּעֲרָת תְּפָאָרָת שְׁלָמָה אָז לִיל שְׁמָרִים, שְׂטִיטַת אַלְשׁוֹן רַבִּים,
אָוָן נִישְׁתַּת לִיל שְׁמוֹרָה? וּוּיְיל דִּי נָאכַט פָּזָן פֶּסַח הָאָט דִּי כָּחֵ צָו גַּעֲבָן אָ
שְׁמִירָה פָּאָרְן מַעֲנַטְשַׁ אָוִיף אֲגָאנֵץ יָאָר, אָוָן דַּאֲסַמְּינַט שְׁמָרִים, אַסְאָק
שְׁמִירָות, אָוִיף אַסְאָק נַעֲכָת. (שְׁמָחַ זְבוּלֹן תש"פ)

פָּרוֹזָאָס שְׂפִיט בֶּצְלָאֵל נָאָר בַּיִּד עֲשִׁית הָאָרוֹן? וַיַּעַשׂ בֶּצְלָאֵל אֶת הָאָרוֹן: (לו א) פָּרֻעָת דָּעַר בַּעַל הַטּוֹרִים אָוֹן אוֹיךְ דָּעַר שְׁפִיט חַכְמִים אַיִּז מְסֻבֵּר אָז רְשִׁיִּי פָּרֻעָת דִּי קְשִׁיאָה: פָּאָרוֹזָאָס רַעֲנָנֶת מַעַן אָוֹיס נָאָר בַּיִּדְעָם אָרוֹן וַיַּעַשׂ בֶּצְלָאֵל, מַעַן פָּוֹן דִּי אַלְעַזְנָאָדָר עַדְעָרָעַ מַלְאָכוֹת וּוָאָס עַס שְׂפִיטִית נָאָר וַיַּעַשׂ אָרוֹן מַעַן דַּעֲרָמָאנְטָן נִישְׁתָּדָר נַאֲמָעָן פָּוֹן בֶּצְלָאֵל? דָּעַר בַּעַל הַטּוֹרִים עַנְטְּפָעָרֶת: וּוַיַּלְלָאָר בֶּצְלָאֵל הָאָת גַּעֲוָוָאָסֶת דָּעַם סָוד פָּוֹן דָּעַם אָרוֹן אַיִּז כְּנָגֵד דָּעַר סָסָא הַכְּבָוד, דַּעֲרִיבָעָר הָאָת נָאָר בֶּצְלָאֵל גַּעֲמָאָכֶת דָּעַם אָרוֹן וּוַיַּלְלָאָר צְוּוֹיְטָעָר הָאָת נִישְׁתָּגַעַוָּוָאָסֶת דָּעַם סָוד, אַבָּעָר דִּי אַנְדָּעָרָעַ מַלְאָכוֹת הָאָת אַצְוּוֹיְטָעָר גַּעֲקָעָנֶת מַאֲכָן. רְשִׁיִּי אַיִּז מְפָרָשׁ וַיַּעַשׂ בֶּצְלָאֵל: לְפִי שְׁנָתָן נִפְשָׁוּ עַל הַמְּלָאָכָה יוֹתֵר מִשְׁאָר חַכְמִים נִקְרָאת עַל שְׁמוֹ. זָאָגֵט דָּעַר שְׁפִיט חַכְמִים, אַז רְשִׁיִּי אַיִּז גַּעֲוָעָן שְׁוּעוּר דִּי קְשִׁיאָה פָּוֹן פְּרִיעָרֶת, אָוֹן עַנְטְּפָעָרֶת אַז דִּי אַנְדָּעָרָעַ מַלְאָכוֹת וּנְעָנָן נִשְׁתָּגַעַוָּעָן אַזְוֵּי הַיְלִילָג וּוַיַּדְעַר אָרוֹן, דַּעֲרִיבָעָר הָאָת זִיךְ בֶּצְלָאֵל נִשְׁתָּגַעַוָּלָט מַטְרִיחָ זִיךְ אָוֹן עַד הָאָת גַּעֲוָיְזָן אַהֲלִיאָב אָוֹן נָאָר תַּלְמִידִים וּוַיַּדְעַ אַז צָו מַאֲכָן אָוֹן זַיִּה הַאֲבָן דָּס גַּעֲמָאָכֶת, מַשָּׁאָבָ' כִּי אָרוֹן אַיִּז גַּעֲוָעָן הַיְלִילָג הָאָת בֶּצְלָאֵל זִיךְ מַטְרִיחָ גַּעֲוָעָן. פָּרֻעָת דָּעַר יַעַלְתָּ חַן (הַגָּאוֹן ר' אַרְיֵי לִיב תְּאוּמִים) אַז פָּוֹן רְשִׁיִּי אַיִּז מְשֻׁמָּעָן אַז בֶּצְלָאֵל הָאָת גַּעֲהָאָט מַסְרִית נִפְשָׁ בַּיִּם מַאֲכָן זִיךְ מַטְרִיחָ זִיךְ מַשְׁכָּן, וּוְאָלָט דָּאָךְ גַּעֲפָאָסֶת עַס זָאָל שְׁטִין זִיךְ נַאֲמָעָן בַּיִּלְעָד מַלְאָכוֹת? אָוֹן עַד עַנְטְּפָעָרֶת אַז רְשִׁיִּי מִיְנִינְתָּ צָו זָאָגֵן וּוַיַּלְלָאָר אָרוֹן אַיִּז דָּאָךְ נִגְדָּה דִּי תּוֹרָה, אָוֹן עַס שְׂפִיטִית (ברכּוֹת ס:ג) אַיִּין דְּבָרִי תּוֹרָה מַתְקִימִין אַלְאָ בַּמִּשְׁמִית עַצְמָוּ עַלְיהָ שְׁנָאָ (בְּמַדְכָּר יִת יְד) זֹאת הַתּוֹרָה אַדְם בַּיִּמּוֹת בָּאָדָל, דַּעֲרִיבָעָר נָאָר בַּיִּם אָרוֹן רַעֲנָנֶת מַעַן אָוֹיס בֶּצְלָאֵל וּוְעָגָן זִיךְ מַסְרִית נִפְשָׁ (יעַלְתָּ חַן, הַגָּאוֹן ר' אַרְיֵי לִיב תְּאוּמִים, זָלְקוֹוָאָתָקְס' ב')

נדיב לכו און נישט צויניגען געבן צדקה
 קחו מאתקם תרומעה לה' באל נדריב לבו יביה אה תרומת ה': (לה ה) אין
 גמ' (ב' ב דף ט). האט רבא געזאנט צו די בני מחוזא, מען זאל צויניגען
 איינעם דעת אגדערן צו געבן צדקה כדי עס זאל זיין שלום מיטן
 מלכחות וויל איזוי ווועלן זיי נישט בעטן פון די אידן געלט פארן
 מלכחות. קען מען זאגן איז פארוואס דא האט די תורה נישט געהיחסן
 מען זאל צויניגען מען זאל געבן צדקה כדי עס זאל זיין שלום מלכחות?
 נאר עס שטיטיט איז כל זמן דער משכן איז געשטאגען האט נישט שולט
 געווען קיין פרעומדער אויף כל ישראל, ממילא איז די נדרבות איז
 געווען פארן משכן איז נישט געווען אַ מְלָךׁ זֶה אָרוּפַ זַיִן, דעריבער
 שטיטיט נדריב לבו יביה אה, זיי זאלן געבן מיט נדיבת הלב און נישט
 צויניגען. (כל' חמדה הר' משה יששכר אב"ד סטאניסלאב)

פנינים להגדה של פסח

שכיות קבלת התורה מות יציאת מצרים
ברוך המקום, ברוך הוא. ברוך שננתן תורה לעמו ישראל, ברוך הוא; צו
פארשטיין די שיכות פון לויבען געבען די תורה אין מצרים ד' מאות
יציאת מצרים? נאר די אידן האבן געדארפט ויזין אין מצרים ד' מאות
שנה, נאר עס שטייט (זוהר חדש פ' יתרו) או די אידן האבן נישט בעקענט
ויזין אין טומאת מצרים א מינוט לענגער, וויל חיללה וואלטן זי ארײַן
אין דער נ' שעיר טומאה, און אויב אָיאַ, וואלטן די אידן נישט בעקענט

***** אגעטאן א ניע מאנטל נאל פאל כים שלנו *****

דעם שעפנ מים שלנו, און מען גיט און דער נייעם מאנטל איז געוואר זעיר שמצויג און אויסגעען אאלטער מאנטל און דער רביע שופט די ואסער און מען זינט און מען גיט אהים.

דער רביע איז אהים און אויסגעטן דעם נייעם מאנטל און צוירק געליגיט אין שאפען, און געונט איך פרוי זיך איז האב געקענט הנהה פון דעם נייעם מאנטל, אבער מער קען איך דיר נישט אנטאנ וויל מיינע עלטערן האבן זיך געדרט צו גינז מיט א בנד כל זונ, מען קען עט נצן. מהנג אבותוי איז געווען שטארק בי דיז צידקים, אבער פאר דיז חביבת המזוהה, האט דער רביע גענוצט דער נייעם מאנטל וואס ער האט באקומען פון דיז חסידים. (עתרת תפארת צבי)

דער צדיק איז גרייט צו עפן געבראקס

הגה"ץ ר' שמעון וועליאווער ווצקייל דער נהרי אש און משנוייה איז ישיבת חכמי לובלין, האט מקפיד געוווען צו האבן אורהים ביהם סדר אווי ווי עס שטייט ושמחת בחגוג והגר והיתום והאלמנה, איזין יאר האט ער געהאט אבחור איתום און אלמנה און אויך אעלטערער איך ביהם סדר, ר' שמעון האט איז מיטן סדר באמערכט או דער זקן האט בכל נישט קיין ציינער און ער ווועט נישט קענען עסן דיז מצה. פארן זיך גינז ואשן האט ר' שמעון געונט פארן זקן או ער מווע ווילקן דיז מצה און ער ווועט וווער געבראקס און וויך! דער זקן וווערט אים שלעכט אבער ר' שמעון ואנט אים איז ער ווועט זיין א סכנה פאר אים און געבראקס איז א חומרא פון בעש"ט און זיינע תלמידים, אבער נאר דער וואס קען דאם אויספרן, אבער דער זקן האט נישט געהאט קיין חשק בי ר' שמעון האט אים געונט קלאר אויב איז האט מורה פון עסן געבראקס בין איך גרייט מיט געען מיט איז, און דער איז האט געען איז ר' שמעון מינט דאם ערנטט און האט געגען דיז מצה געבראקס. האט הרה"ח ר' אליעזר דוד פרידמאן שליט"א צונגעליינט או ביהם גאנז ר' חיים עוזר מווילנא זיל איז אונגעומען איז מיטן סוכות א החשובער אורחה און ר' חיים עוזר האט זיך נישט געשפירט גוט און איז געלטינן איז שטוב אלין מצטער פטור מן הסוכה, אבער מען האט אונגעניריט א סעודה פארן אורחה און ער וואשת זיך איז סוכה און ר' חיים עוזר קומט אראפ איז סוכה מיט א דיקע מאנטל זיך אנטזו-ווארערען, און וווער דער אורחה פרענט, איז ערנט דאך פטור פון סוכה! האט ר' חיים עוזר גענטפערט: אבער פון הבנמת אורחים בין איז נישט פטור, און וואס פארא א טעם איז ברענונג א אורחה און אים לאזן עסן אלין! זיינ האט געלעט איז א אמתע' השבון זיינ.

דוחツא לאוד ע"י "עולם הספרים" מרכז דעולמי לספרים שאינם בימזא ולספרים עתיקים ובתבי יד צו פארקונטן - א שיינע מהנה

ספר כן מפורשת עם נחלת צבי דפוס ראשון הנדרע לטגולה למלא כל הבקשות, א שיינע בריוו פון ראנטאמשבער וווען זיין איידעם, סעט מוחורי זיטאמיר אשכנז, שורת מים חיים געדרכט איז זיטאמיר, ספר דברי יהושע מאנטיסטריש דפוס ראשון באדרטשוב, 40, גמרות פון זיטאמיר \$5000, מס' ערובין פון סלאויטה ר' משה שפרא. מכתב הרה"ק מהוסיאטין, תיקון ליל שבועות דפוס סלאויטה, מדרש רבה דפוס זיטאמיר, קווייטל שכחן החזון איש על אחורי מכתב שנשלחו לו, סידור דרך החיים זיטאמיר מצב יפה, בריוו פון דעת ספר און זון וווען בויען זיין ישיבה און ירושלים, א שיינע בריוו פון הגאון מטשעבן וווען זיין חשוב עיירה, סעט וווער ביגני דפוס זיטאמיר, ש"ע אורחה חיים ג'ח דפוס זיטאמיר מצב מפואר, ספר ואס האט באלאגנט צו הר' אברהם פאמ, ספר מיט חתימת הגאון ר' יעקב קמינצקי, מאנטל און דער רביע פרידט זיך זיינר או ער האט א ניע מאנטל לכבודו שלנו ווועט מען אנטא דעם נייעם מאנטל!

האט דער גבא זיך אונגערפן פארן ר宾ן או מען דארף דורךנייל בלאטע און לעבן טיך איז נאר שטוציך און דיז ניע מאנטל ווועט וווער שמוציך, אבער דער רביע מאקט זיך נישט וויסנידיג און גיטי צו מיט שלנו מיטן נייעם מאנטל און דער רביע פרידט זיך זיינר או ער האט א ניע מאנטל לכבודו שלנו ווועט מען אנטא דעם נייעם מאנטל!

11204 USA ~ T 718 - 438 - 8414 F 718 - 633 - 5500 Store Hours are 11-7:30 Fri till 1:30, To receive pardes: send to - pardesyehuda1@gmail.com or pickup in the store from Wednesday also on the web at WWW.SEFORIMWORLD.COM

א רישימה פון אונזער ספרים און בריוו צו באקומען מיר פארקיען זילבערגע מטבחות פאר מה齊ת השקל און פדיין הבן און פאר פדיין נפש

דער גלוון אוז מוקדש לע"ג מײַן פֿלִימּוּנָק הַבָּחָר הַחְשָׁב וְהַחֲנָן ע"ה בְּנֵי זְהָבָה טֻב שַׁטְבָּה טֻב!